

گزارشی از اجرای
طرح خوداتکایی
در دبیرستان
شهید بهشتی بیجار

از یک معلم شروع شد

محمد رضا حشمتی

دهه ۶۰ دانش آموز همین مدرسه بوده و از سال ۱۳۸۳ تاکنون مدیر این دبیرستان است، می‌گوید: «این مدرسه ۲۴۰ دانش آموز در رشته‌های علوم تجربی و علوم انسانی دارد؛ ۱۲۰ نفر دانش آموز روزانه (یعنی پس از اتمام ساعت مدرسه در ساعت ۱۴:۱۵ به منزل می‌روند) و ۱۰۰ نفر هم دانش آموز خوابگاهی (کسانی که فاصله روستای محل زندگی آن‌ها با شهر بیشتر از ۳۰ کیلومتر است). این دانش آموزان پس از اتمام کلاس‌ها در خوابگاه می‌مانند و مدیریت اوقات فراغت آن‌ها یکی از مهم‌ترین مسائل مدرسه است.»

دو سال است که در این مدرسه طرح خوداتکایی شروع شده و آن هم

وقتی از طرح خوداتکایی در مدرسه‌های شبانه‌روزی صحبت می‌شود، پیش‌فرض ما این است که ستاد آموزش و پرورش طرحی را به مدرسه‌ها ابلاغ کرده و براساس آن بودجه و اعتبار مالی نیز در نظر گرفته است. اما آنچه در دبیرستان شبانه‌روزی شهید بهشتی بیجار دیدم، با آنچه در ذهن داشتم، متفاوت بود. گفت‌وگویی را که با مسئولان این مدرسه انجام شده است بخوانید تا متوجه تفاوت شوید.

شاید باور کنید که گذشت و مهربانی همچنان در معلمان این سرزمین جاری و اثرگذار است.

اقبال بسطامی،

مدیر حال دبیرستان
متوسطه دوم شهید
بهشتی، که در

به همت شخصی
علی عباس آریافر،
دبیر شیمی و
سرپرست خوابگاه، که
در کنار تدریس شیمی،
استادکار منبت کاری نیز
هست.

هدف ما در این طرح استفاده
مناسب از اوقات فراغت و توانمند

کردن دانش آموزان در کسب مهارت‌های

فنی و اشتغال زایی است. با هماهنگی سازمان

فنی و حرفه‌ای، به کسانی که به شایستگی‌های لازم برسند،
«گواهی نامه مهارت» داده می‌شود.

آریافر می‌گوید: «زمانی که سرپرست خوابگاه شدم، در
این اندیشه بودم که برای استفاده مناسب از اوقات فراغت
دانش آموزان کارگاهی دایر کنیم تا بچه‌ها کار هنری یاد
بگیرند. با توجه به مهارتی که خودم داشتم، تصمیم گرفتم
یکی از اتاق‌های خوابگاه را به کارگاه تبدیل کنیم و بچه‌ها
با همان امکانات محدود مشغول انجام فعالیت شوند. ۵۰
درصد از دانش آموزان در روزهای شنبه و دوشنبه برای

تولید کارهای هنری
خودشان از کارگاه
استفاده می‌کنند. در
تابستان هم مدرسه و
خوابگاه تعطیل است.
دانش آموزان، در روزهایی
که من در مدرسه هستم،
نمونه کارهای خود را نشان
می‌دهند تا راهنمایی‌های لازم را
دریافت کنند.»

در جلسه گفت‌وگو با مسئولان مدرسه، سه نفر
از دانش آموزانی که در سال تحصیلی گذشته، در این کارگاه
کار تولیدی داشتند نیز حضور داشتند. **مهدی انگورانی** و
کامران ابراهیمی که فارغ‌التحصیلان رشته تجربی هستند
و امسال کنکور داده‌اند. **امیرعباس ولی پناه** هم دانش آموز
سال دهم رشته علوم انسانی است. آن‌ها می‌گویند: «ما در
مدرسه هنر منبت کاری را در حد مبتدی یاد گرفته‌ایم و
می‌توانیم در آینده شغل داشته باشیم. الان هم که مدرسه
تعطیل است، در روستاهای خودمان، پس از کمک به
والدینمان در امور کشاورزی، به شکل تفریحی کار هنری
خود را ادامه می‌دهیم.

آریافر معتقد است که بچه‌ها کار کردن را دوست دارند و
ما مسئولان مدرسه و خوابگاه باید زمینه‌های لازم را برایشان
ایجاد کنیم. اگر مسئولان آموزش و پرورش حمایت مادی و
معنوی بیشتری از چنین برنامه‌هایی کنند، دانش آموزان
توانمندتر خواهند شد.

آریافر به آنچه می‌گفت عمل کرد. خود او با ابتدایی‌ترین
امکانات (تیغه اره شکسته و لبه تیز شیشه شکسته) فعالیت
کار روی چوب را آغاز کرد و بنا بر علاقه شخصی، بدون استاد،
این مسیر را طی کرد. او با توجه به رشته تدریسش (درس
شیمی) در اوقات فراغت، برای دانش آموزانی که
در درس شیمی مشکل دارند، بدون چشمداشت
مادی کلاس‌های فوق‌العاده برگزار می‌کند و در
ساعات حضور در خوابگاه راهنمای دانش آموزان
علاقه‌مند به منبت کاری است تا مهارتی را
بیاموزند.

خدا را شاکریم برای داشتن چنین معلمان
با اخلاص و ایثارگری. حمایت از طرح‌های
خوداتکایی بر ما مسئولان آموزش و پرورش لازم
است تا بتوانیم با اجرای چنین طرح‌هایی،
زمینه‌ساز توجه به تولیدات ملی در موضوعات
گوناگون باشیم.

